

FÜGGETLEN HAJDUSÁG.

A HAJDUVÁRMEGYEI FÜGGETLENSÉGI és 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Hirdetések egyezség szerint közöltnak. Nyilvántér soronként 30 fill.</p>	<p>Főszerkesztő: Dr. JUSTH JÁNOS. Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BOR JÁNOS.</p>	<p>Megjelenik hetenként egyszer szombaton este. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Függ. és 48-as Kossuth-kör, hova a lap szellemi és anyagi részét illető megkeresések küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak.</p>
--	---	--

Klerikálisok bukása.

Odaát Ausztriában most folytak le a képviselőválasztások. Nagy meglepetést keltett, hogy az osztrák parlament legnagyobb politikai pártja, a klerikális izü keresztyén szociálistapárt, mely pártnak a kezében volt a kormányzási hatalom jó részben, a pótválasztásokon nagy kisebbségben maradt. Megbuktak vezérei, a miniszterek, az osztrák képviselőház elnöke, s a párt legnevesebb emberei. Egymagában Bécsben 19 kerületet vesztek; ott, hol dr. Lueger idejében életveszélyes volt liberálisnak, demokratának lenni, ellenben a zsidó-magyarok szidása állandó szokássá vált s maga Lueger dr., a híres bécsi polgármester sem tudott meghalni a nélkül, hogy végrendeletében a magyarokon egyet ne rugjon.

Minket magyarokat nemcsak az érdekel az osztrák választások végeredményéből, hogy ott a liberális és demokracizmus örvendetesen hódított, de legfőbbképen az, hogy az osztrák keresztyén szociálistapárt, mely idestova másfélévtized óta van uralmon, s mely Magyarországnak minden jogos követelését, minden méltányos óhaját visszazoritott és egyoldalulag eltiport, most levertve, megkisebbedve, önmagával meghasonolva politikai hatalom nélkül maradt. Tudjuk, hogy sok, nagyon sok ellenségünk van és maradt nekünk még oda át Ausztriában, mindamellett bizonyos meglegedés tölt el bennünket, mikor a legfőbb osztrák elléges politikai párt kezéből kiesett a kormányzási gyeplő, az irányító, akadályozó erő.

Azt mondják, hogy az osztrák klerikálisok nagyon közel állanak a trón jelenlegi

örököséhez, Ferencz Ferdinánd főherceghez, aki állítólag különösen kegyeli a keresztyénszociálistákat. Ezeknek a keze ilyenformán egészen az uralkodóig elért volna. Ha ez igaz volna, akkor igazán nem tudunk csodálkozni, hogy a magyar nemzet számtalan életbevágó, nagy horderejű ügyének megoldása mindannyiszor hajótörést szenvedett. Meg tudjuk érteni, hogy miért nem lett meg az önálló bank, önálló vámterület s most miért nem valósították az új véderőtörvényjavaslatban azokat az engedményeket sem, melyeket pedig egy ízben a volt szabadelvű párt 9-es bizottsági javaslata alapján már beigérték a nemzetnek. Megérthetjük ebből azt is, hogy miért félnek némely magyar kormánylérfiak az általános, egyenlő, titkos szavazati jog megvalósításától. Ez bizony nem hajtja a klerikális malmára a vizet egy cseppet sem.

Sok pénzt takaríthat meg ha a Párisi-Nagy Bazárba, Debrecen Dégenfeld-tér
bevásárlásainál, meggyen. Renyérciacz

T Á R C Z A.

Dr. Baltazár Dezső püspök.

A tiszántuli ref. egyházkerület által kiküldött szavazatbontó küldöttség gróf Dégenfeld József főgondnok elnöklete alatt holnap fogja átvizsgálni a püspöki állásra beérkezett szavazatokat s ugyanez a bizottság holnap fogja hivatalosan püspökké nyilvánítani dr. Baltazárt, ki a kerület 795 szavazatának csaknem teljes egyhangúságával nyerte el a püspöki széket. Ez alkalmából nem lesz érdektelen életrajzi adatait közreadnunk.

Dr. Baltazár Dezső született 1871. november 15-én Hajduböszörményben. Atyja Baltazár János, városi mérnök, classicus

műveltségű férfiú volt, ki a leggondosabb és pedánsabb testi, szellemi és erkölcsi nevelésben részesítette gyermekeit. Ma is élő, női érényekben tündöklő édes anyja Czeglédy Mária (előbb Baltazár Jánosné, most özv. U. Szabó Mihályné) Hajdusoboszlón született néhai Czeglédy József városi főhadnagy, földbirtokos és Ludány Mária szülőktől. Így tehát némi részben szoboszlói származásának is tarthatjuk az új püspököt, kinek itt nagy rokonsága van. Elemi iskolákat s a gymnásium hat osztályát Hajduböszörményben, a felsőbb gymnásiumi osztályokat Debreczenben végezte. Itt tett érettségét s itt végezte a theológiát. Tanulótársai között csakhamar az első közzé küzdötte fel magát. Már mint theologus állandóan harczolt az ifjúság maradi

szelleme ellen s igyekezett pályatársai között a társasélet művelt formáit meghonosítani. Tanpályája végén vezéri szerephez is jutott, mert a főiskolai ifjúság könyvtárnokul választotta. A theológia 8-ik félévét már mint magántanuló végezte, mert 1894. márczius havában boldog emlékeztű Tisza Kálmán, Magyarország volt miniszterelnöke hívta házához nevelőnek VII. gymnásiumot végző fia, Tisza Lajos gróf mellé. A Tisza családnál öt és fél évig maradt e minőségben. A fenkölt gondolkodásu magas uri háznál módjában volt szélesebb látkört elsajátítani.

A tudományágak közül az egyházjog volt a legkedveltebb tárgya, amelyből kánonjog-tudori vizsgát óhajtott tenni, de mivel Magyarországon a vallásügyenlőség

Megnyilt a Glück Ede

uj épületében (Kistemplommal szemben) **DEBRECZENBEN.**
Figyelmes kiszolgálás.

Telefon sz. 602.

ujonnan berendezett **czipő, kalap és uri divatüzlete** a „Debreczeni Első Takarékpénztár”
Olesó szabott árak

Mindenki saját érdekében viselje a hirneves

KOBRAK divat cipőt.

Kizárólagos raktár
Hajdúvármegyére
Debrecenben,

Hermann Jenőnél

Piac-utca 42.

Vidéki telefonszám 654.

Óriási választék.

A legszebb
„KOBRAK” cipőkben

Előzékeny pontos
hiszolgálás.

Versenyképes
szabott árak,

Egy számbavető ellenségünkkel kevesebb van Ausztriában. De ez ne tegyen bennünket jóhiszeműekké. Akárhogy áll is odaát a szomszéd szénája, nem rejteget az maga alatt részünkre valami jót. Ami tartózkodásunk alapja az osztrákokkal rég időkől származik. S ez sohasem csalt. Várjuk a jövőt, hogy mit hoz.

A hajduböszörményi népgyűlés.

A hajduböszörményi függetlenségi és 48-as párt június 18-án, vasárnap nagy tiltakozó népgyűlést rendezett, a katonai javaslatok ellen. A népgyűlésen az országos függetlenségi és 48-as pártot Papp Elek és Benedek János képviselték. Megjelentek a népgyűlésen a debreczeni, hajdumegyeyi, hajdunánási, hajduszoboszlói, hajdudorogi, püspökladányi, nádudvari, tétleni, hajdusámsóni, tiszacsegei, balmazújvárosi és vámospércsi függetlenségi és 48-as pártok küldöttségei.

Reggel 9 órakor Kálmán Lajos pártelnök nagyszámu fogadóbizottság élén a vasuti állomáson üdvözölte a megérkezett

képviselőket és küldöttségeket. Ezután kocsikon a városba vonultak a vendégek.

Dél előtt fél tizenegy órakor óriási néptömeg seregett össze Hajduböszörmény város hatalmas főterén, a midőn Kálmán Lajos elnök messzecsengő hangon megnyitotta a népgyűlést. Hazafias lelkesedéssel és hajdusági testvéri szeretettel üdvözölte a megjelent vendégeket, kiknek megköszöni ügybuzgóságukat, hogy a megye minden részéről ejöttek. Ezután lelkes szavakkal ösmertette a katonai javaslatokat és azok elleni tiltakozásra híván fel a népgyűlést, átadta a szót a város képviselőjének: Benedek Jánosnak.

Benedek János kijelentette, hogy azon 10 év óta, mióta ő e várost képviseli, a magyar politikai élet nem állott egyébből, mint a katonai terhek elleni harcokból és az ellenzék feladata és tevékenysége folyton arra irányult, hogy a katonai terhek keresztül erőszakolását megakadályozzák. Behatóan ösmertette a lefolyt eseményeket és a most beterveztett katonai javaslatokat. Kifejtette, hogy a legelső és legsürgősebb feladat az általános, egyenlő, titkos választójog megalkotása és míg ez megalkotva nincs és a nemzeti követelések teljesítve nincsenek,

addig minden erővel meg kell akadályozni a katonai javaslatok törvényre emelését.

Papp Elek országgyűlési képviselő lelkes felszólalása után dr. Kutassy Sándor jegyző felolvasta a következő határozati javaslatot:

A hajduböszörményi népgyűlés közönsége a legmélyebb aggodalommal és teljes elkeseredéssel fogadja a kormány által beterveztett katonai javaslatokat;

mert a Khuen-kormány e javaslatokkal óriási létszámemelés és roppant újabb terhek reánk háritása által még inkább koldussá akarja tenni a most is gazdaságilag roskadozó Magyarországot;

mert a kormány e javaslatokban teljesen feladja az egész nemzet osztatlan közvéleménye által követelt katonai nemzeti követelések legkisebb mértékét is;

mert a kormány e javaslatok beterveztése által ki akarja játszani az általános választójogot, mely a nemzettel kötött paktumban foglalt ígéret alapján mindenkörülmények között a katonai javaslatok tárgyalása előtt megvalósítandó.

Ezen okokból felhívja a népgyűlés az összes parlamenti és azon kívüli ellenzéki pártokat, hogy mindaddig, míg a gazda-

és viszonyosság nagyobb dicsőségére ilyen doktori fokozatot csak katolikus felszentelt lelkész tehet, nem volt más előtte, mint elvégezni az egész jogi pályát és így nyerni a többi jogi tudományokkal együtt doktori fokot az egyházból is. Öt félév alatt végezte el a jogi tanfolyamot a budapesti tudomány egyetemén s megszerelte a doktorátust. Egyházból tanulóit a berlini és heidelbergi egyetemeken gyarapította akkor, amikor gróf Tisza Lajossal hosszabb külföldi tartózkodásra és tanulmányuttra indult. 1898-ban a vallás és közoktatásügyi minisztérium szolgálatába lépett, hol, mint a nem katolikus lelkészek kongrua ügyosztályának előadója, fogalmazói minőségben szolgált az 1900. év végéig. Ak 1898. évi XVI. t.-cz. végre-

hajtása egész súlyával az ő vállaira nehezedett s mint az ügyosztály akkori vezetője, Barkóczy Sándor báró a bucsuzáskor az osztály előtt kijelentette: „dr. Baltazár nélkül tíz évig se lett volna megoldva a bonyodalmas kérdés”. 1900 végén a hajduszoboszlói ref. egyház választotta meg egyhangulag lelképásztornául. Szoboszlói működése volt kiinduló pontja és alapja további jövőjének. Itt bontakozott ki szárnyaival s tört fel következetes és soha nem szünő munkássággal a magasba. Az egyházi közigazgatás gyakorlati oldalával itt ismerkedett meg. S mint sokszor említette, itt élte le élete fénykorát. Amennyire szerették és becsülték itteni hívei, oly igaz szeretettel vonzódtak és vonzódik ma is Szoboszló város közönségéhez. Az egyházme-

gyén csakhamar jegyző, egyházkerületi és zsinati képviselő, 1904-ben pedig esperes és hajduböszörményi lelkész, majd konventi tag lett. A zsinaton tevékeny működést fejtett ki. Gyakorlati egyházból dolgozói már 1895-től fogva egymást érték a Debreczeni Protestáns lap hasábjain. A nép gondjával, bajaival igen sokat foglalkozott s mint a szociális eszmék harcosa, az alföldi magyar nép gazdasági helyzetének javítását tűzte ki főcélul. Így került szocialista hirbe, holott politikailag a szocialista pártokhoz sohasem tartozott. 1907. az országos református lelkész egyesület, melyet ugyszólván egy maga alapított, elnökül választotta. Itt kifejtett működése, elhangzott értékes és választékos beszédei nevét nemcsak a 2400 főnyi református

Telefon 727.

Puch, Helical, Premier, Meteor

Telefon 727.

Világhírű kerékpárok egyedüli raktára, Gramofon, Eufon Pahefok beszélőgépek, dus választékban. Legújabb rendszerű varrógépek, Mindezek alkatrészei és Molnár Testvérek műszerészek javítása jutányos árban Debreczen. Egyháztér 3. szám alatt. Nagytemplomnál.

Állanód lemez újdonságok, Villanycsengő berendezés, javítás, jókarban tartás

SÉRVBEN SZENVEDŐK figyelmébe ajánljuk Schön Sándor keztyű-, kötszercs- és orvosi műszer táráat Debreczen, Piac-utca 12. sz. Stenczinger ház, ahol a legjobb SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, gummi görcsérharisnyák, HÁTEGYENESÍTŐK kaphatók, esetleg mérték szerint készíttetnek. E szakba vágó javítások legpontosabbban eszközöltetnek. Valódi FRANCZIA és AMERIKAI GUMMIKÜLÖNLEGESSÉGEK.

DEBRECZEN látványossága
Az Első Tkptár palotájában

„Mátyás Király” Vidékiek találkozó helye.
étterme és söresarnoka. Elsőrendű konyha és italok.

Házlebontás miatt

hatóságilag engedélyezett végki-
árulás az összes raktáron levő férfi,
női és gyermek harisnyák, mindennemű kézi-
munkákat minden elfogadható árban kiárusítom

Füstös Dezső

DEBRECZEN, Piacz-utca 12. — Stenczinger-féle ház.

sági felszabadulás kivívása által, az ország
képesse nem lesz újabb terhek elbirálására ;

mindaddig míg a magyar nemzeti ka-
tonai követelések teljesítve nem lesznek ;

mindaddig, míg az e kérdés eldönté-
sére egyedül hivatott népparlament az
általános, egyenlő, titkos választójog alap-
ján megválasztva össze nem ül :

teljes erővel, minden rendelkezésre
álló eszköz alkalmazása által akadályozzák
meg a katonai javaslatok törvénynyé
emelését.

Különösen pedig együttes harczra
hívja fel a népgyűlés az összes független-
ségi és 48-as program alapján megválaszt-
ott képviselőket.

Végül a népgyűlés teljes bizalmát fe-
jezi ki az országos függetlenségi és 48-as
párt iránt és annak elnökét és vezérét :
Justh Gyulát táviratilag üdvözlö.

Dr. Juhász Nagy Sándor, a hajdume-
gyei függetlenségi párt titkára, a határo-
zati javaslat indokolásaként támadta a
munkapártot és azt fejtegette, hogy a most
meginduló harcz célja, hogy az országot
megszabadítsuk a munkapárttól. Ezért
mondja azt a határozati javaslat, hogy a
munkapárt ellen együttes harczra kell bérni
az összes ellenzéki pártokat. Egy ellenzéki

blokkot kellene csinálni, Andrásstól egész
Bokányiig. A mostani zavaros helyzetből
diadalmasan fog kibontakozni az új tiszta
demokratikus függetlenségi politika.

Dr. Berencsy János, a hajdunánási
kerület pártelnöke sikerült beszéddel csat-
lakozott a határozati javaslatához. Ezután
Jeges János a hajduszoboszlói, dr. Loóg
Béla a hajdudorogi, dr. Kéry Lajos a püs-
pökladányi, Kiss Lajos a nádudvari, Teteki
Sándor a tetétleni, Saád István a hajdu-
sámsoni, Kaproncz Mihály a tiszacsegei,
Oláh János a balmazújvárosi, Koncz La-
jos a vámospércsi függetlenségi és 48-as
pártok nevében hozzájárultak a határozati
javaslatokhoz, melyet az elnök egyhangulag
el fogadottnak jelentett ki.

A hajduböszörményi népgyűlést az
országos függetlenségi és 48-as párt nevé-
ben Justh Gyula elnök, gróf Batthyány
Tivadar és Holló Lajos alelnökök szives
távirattal üdvözlötték, mire a népgyűlés lel-
kes hangú sürgönyvel válaszolt.

A népgyűlés után 400 terítékes köz-
ebéd volt, melyen felköszöntőket mondot-
tak : Kálmán Lajos pártelnök, dr. Benedek
János, Dobó Sándor, Papp Elek, Brassay
Károly, Oláh Bálint alelnök, dr. Juhász
Nagy Sándor, dr. Kutassi Sándor. A köz-
ebéden általános szimpatiaival fogadta a
nép Vági István felszólalását, ki a debre-
czeni és hajdumegyei szociáldemokrata
párt üdvözlését tolmácsolta és az általános
választójog mellett beszélt általános he-
lyeslés mellett.

Az Alföldi Magyar közműve- lődési Egyesület.

A magyar nemzetnek világszerte ismert
és általánosan elismert gavalléros nagylelkü-
sége nem tagadhatta meg magát kulturpoli-
tikájában sem. A magyar állam első sorban
a határszéleken lakó idegen ajku honfitár-
sainknak állított és tart fenn különböző
foku iskolákat. Közművelődési egyesületeink

ugyancsak az erdélyi részeken és a Dunán-
tul, Délmagyarországon és a felvidéken ke-
restek és találtak teret kulturális tevékeny-
ségüknek.

Sulyos és szomorú következmények
nélkül azonban nem szabad tovább is meg-
feledkeznünk saját részeinkről. akik a nagy
magyar alföldön laknak, azon hatalmas ki-
terjedésű síkságon, a mely országunk kellős
közepén, területének majdnem egy harmadát
foglalja el, a népesség számát tekintve pe-
dig ennél is többet jelent ; s ha még figye-
lembe vesszük a népesség kulturális fajsu-
lyát is, akkor látjuk csak be igazán, hogy
mily nagy szükség van arra, hogy az orszá-
gunk több tekintélyes, nagynevű férfiai ál-
tal tervbe vett, Alföldi Magyar közművelődési
Egyesület is megalakuljon.

Az Alföldi Magyar közművelődési Egye-
sület ugyanis kettős célt tűzött ki maga elé :
a szellemi előmenetel előmozdítását, és az
anyagi jólét megeremtését és fokozását.
Ezen Egyesület, a mely Békés, Bihar, Bor-
sod, Csanád, Csongrád, Hajdu, Heves, Jász-
nagykun-Szolnok, Pest Pilis-Solt-Kiskun, Sza-
bolcs, Szatmár, Ugocsa vármegyékben s
Budapest székes fővárost, mint az ország
szívét választja működési területül azzal a ha-
tározott célzattal, hogy minden lehetséges,
tőle kitelhető módot és eszközt megragad a
fajmagyaság anyagi jólétének és értelmi
szinvonálának emelésére, megerősítésére, kul-
turális fölényének kivívására s biztosítására.

Nagy céljainak elérésére szolgál minden
irányú közművelődési tevékenység, úgy-
mint : gyermekkertek, kiseddóvók, interná-
tusok felállítása, a hol ezeknek szüksége
fen forog ; az iskolán kívüli oktatás minden-
féle fajának és nemének megvalósítása, ser-
dültek és felnőttek oktatása, gazdasági vándor-
tanítók alkalmazása, szabad előadások,
felolvasások, néphangversenyek, az Alföld
elhagyott színművészetének ápolása, a szabad-
tanítás különféle szerveinek, népkönyvtárak-
nak stb. szervezése.

Az anyagi jólét emelése tekintetében
pedig programba vette a magyar ipar pár-
tolasát, új népiparágak meghonosítását, a

lelkészkar, de az ország protestáns köz-
véleménye előtt is közismertté tették. Vi-
rilis joga tagja Hajdúvármegye törvény-
hatóságának, tagja a vármegyei közigaz-
gatási bizottságnak, továbbá Hajduböször-
mény város képviselőtestületének. 1898-ban
megnősült, nőül vette U. Szabó Mihály
földbirtokos, volt orsz. képviselő leányát
U. Szabó Izát. Esküvőjén néhai Tisza
Kálmán nyug. miniszterelnök volt a nász-
nagya. Érdekes, hogy Tisza Kálmán az
esküvő alkalmával odanyilatkozott, misze-
rint a Baltazár házaspárnál szebb párt
életében nem látott. Baltazárnak e házasa-
ságából hat gyermeke született, kiknek kö-
rében a legboldogabb családi életet éli.

BOGEN TESTVÉREK

ujonnan berendezett legolcsóbb férfi,
fiu és gyermek ruha áruház
DEBRECZEN, Piacz-utca 83. sz

Mérték szerinti öltönyök 50 koronától feljebb.

Fest és vegyileg tisztít mindennemű ruhákat, kifogástalanul és legszebben
Koncz József Debrecen,

Alapított 1903 évben. Fiókházak Batthyány-u. 2. 3. Vár-u. Arany János-u. 10. Telefon 11. 7

ipar és kereskedelem megerősítését és fejlesztését. Védelmébe veszi a hazai iparcikkeket az idegen silány termékekkel szemben. Utmutatást ad a házi iparcikkek és gazdasági termékek alkalmas értékesítésére s megakarja mutatni, hogy nekünk is van fejlődött, versenyképes iparunk. A gazdaközönség anyagi érdekeiben pedig minden gazdasági kérdésben támogatója kíván lenni a jó magyar gazdáknak s minden irányban arra törekszik, hogy a magyar gazda anyagi erejét növelje, erősítse és megszilárdítsa.

Hadd legyen az ország szive, ez a szép darab termékeny föld, a melyhez népe annyira ragaszkodik, igazi édes anyja magyar véreinknek, a kiket kellő felvilágosítással, oktatással, intensivebb gazdálkodásra kell szoktatni.

Az anyagi és szellemi érdekek gondozása mellett nem hanyagolja el az Alföld szin magyar lakosság egészségének ápolását sem. Közművelődési, gazdasági, ipari és kereskedelmi, s pénzügyi osztályának működésével parhuzamosan tervbe vette a népszéles rétegeinek felvilágosítását, oktatását, közegészségügyi intézményeinknek felkarolását s a magyar nép épségének, erejének, egészségének megóvását.

Aki tehát az alakulandó egyesületet az Alföld magyarságáért való buzgó működésében támogatja, az egységes magyar nemzeti állam talpköveit szilárdítja, édes hazánk fentartó oszlopait erősíti meg.

Ugyanazért az elnökség értesítette G. Tóth János polgármestert, mint közéletünk egyik kiváló tagját s mint minden nemzeti törekvésnek lelkes pártfogóját, hogy őt a Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósági tagjai közzé beválasztani óhajtja, miért is kéri, hogy erre vonatkozó elhatározását az elnökséggel tudassa.

Egyidejűleg arról is értesítette polgármestert, hogy a célirányos kulturmunka érdekében az egyesület Hajdúszoboszlón osztályát megalakítja s ennek szervezési munkálatait a folyó hó 25-én Pestvármegye székházában tartandó alakuló közgyűlés után kezdi meg.

Megemlítjük még, hogy az egyesületnek Gróf Tisza István és Gróf Zichy János vallás és közoktatásügyi miniszter az elnökei, — társelnökei: Herczeg Windisch-Graetz Lajos főrendiházi tag, Gróf Ráday Gedeon Pestvármegye főispánja, Fülöp Kálmán főpolgármester és Gróf Almásy Imre főrendiházi tag, — alelnökei: Gróf Wenckheim László, Gróf Eszterházy Móricz, Gróf

Teleki József országgyűlési képviselő, továbbá Fazekas Ágoston Pestvármegye alispánja, ügyvezető alelnökei pedig Mandics Ede ügyvéd és Dr Heller Károly országgyűlési képviselő.

Tagosítatlan határrészek vármegyénkben.

Arról értesülünk, hogy újabb időben nagy kedvvel hajtják végre közbirtokosságaink a tagosítást. Ezt az 1908. évi VII. és XXXIX. törvénynek köszönhetjük. Az új törvények a koalíció törvényalkotásai közül valók s hogy mily szerencsével oldották meg sürgős rendezésre szorult birtokrendezési kérdésünket, kitűnik abból, hogy rövidesen százötvenegy községben indítottak tagosítási munkálatokat. A szám pedig napról-napra növekedik.

Az igaz, hogy szükség is volt erre a rendezésre. Mindössze negyedfélezer községi határ birtoktestje van kommasszávalva, kilenczezeren jóval felül van azon községek száma, ahol a községi határ rendezetlen. Még a mi vármegyénkben is előfordul, hogy egy-egy kisgazdának a négy világtáj mindegyik részén van birtoka, egyik-másik kaszálója néhány öl. Ha vihar közeledik, rohanhat tiz helyre is szénát gyűjteni. Hogyan tehetné ezt?

Tagosítatlan birtokon intenzíven gazdálkodni lehetetlen.

Az új törvény gondosan mérlegeli a helyzetet és a tagosítást elsősorban a felforgó gazdasági érdekek védelmében teljesíti. Minden, a tagosításra tartozó határozat a földművelésügyi miniszter elé jut. S a földművelésügyi minisztérium elsősorban a mezőgazdasági érdekeket látja. Az semmiesetre se történhet meg a jövőben, hogy birtokossági közlegelőket megszüntessenek. Ellenkezőleg, ahol az a határ és lakosok számához mérten kisebb, mint kellene, ott a miniszter szabja meg, hogy mennyi hold legelőt kell elkülöníteni és céljára helyesen berendezni.

Az új törvény szerint a tagosítás költségeit kamatmentesen az államkincstár előlegezi s azt nyolcz év alatt részletekben a közadókkal hajtja be. De a tagosítás költségeinek egy részét vállalja is. Nehogy a tagosítási munkálatok elodáztassanak és indokolatlan felebbeszéssel akadályokba ütközzenek, a törvény elrendeli,

hogy a bíróságok minden tagosításra tartozó ügyet soronkívül tárgyalnak, az indokolatlan felebbeszékeket pedig a limine elutasítják.

A földmérést külön képesítéshez kötötte az új törvény s az ellenőrzés nincs jövőben egy másik ellenőrző mérnök lekiismeretére bízva, mint eddig.

Serényi földművelésügyi miniszterre maradt a koalíció eme kitűnő és nagy közérdeket érintő törvényalkotásának végrehajtása. A munka széles területen és kedvvel indul. Az a gyakorlati irányu művecske, melyet most adott ki a földművelésügyi miniszter a tagosításról, a kedvet fokozni és a munkálatokat gyorsítani fogja. E művecskének íróját az vezette, hogy a tagosítás előmunkálatait az eszme megindítása s az első bírósági beadványtól kezdve könnyen érthetőleg feltüntesse. Ismerteti az új törvény jelentékeny kedvezéseit, nagyon ügyesen összefoglalja a tagosítás gazdasági előnyeire felhozható érveket, az erre szerkesztett térkép is beszédes és talán minden szónál meggyőzőbb. A művecskét olvasóink figyelmébe ajánljuk. Egy egyszerű levelező-lapon, vagy levélen nyilvánított kérelemre ingyenesen megküldi a Földmivesek Tudakozó Irodája.

H I R E K.

— Kovács Gyula alispán kedden délután Hajdúszoboszlón időzött s elnökölt a H.-Szoboszlói Takarékpénztár felügyelőbizottsági ülésén.

— G. Tóth János polgármester a kecskeméti gazdakongresszusról tegnap hazaérkezett, Bélteky Lajos ref. lelkész már csütörtökön délelőtt hazajött.

— Dr. Justh János orsz. gyűl. képviselő, ha valami akadályozó körülmény közbe nem jön, városunkba érkezik.

— Istenitisztelek. A ref. templomban holnap délelőtt Demjén Ferencz lelkész predikál.

— Egy karnagy ünneplése. A debreczeni dalegylet országos nevű karnagya Mácsay Sándor, kit városunk közönsége is közelről ismer, karnagyi működését jun. 25-én délután 3 órakor ünnepli meg. Debreczenben a Royal nagy termében folytak le a debreczeni dalegylet által rendezendő ünnepségek. A mi dalegyletünk irásbelileg üdvözölte Mácsayt.

Nagymagyaralföldi Bank

Részvénytársaság

DEBRECZEN, Piacz-utca 73. sz. (Tihanyi ház)

Telefon 897.

Telefon 897.

Elfogadunk betéteket takarékkönyvekre vagy folyószámlára. — Leszámitolunk váltókat. — Hitelt nyújtunk folyószámlára váltó vagy értékpapir fedezet mellett. — Törlesztéses jelzálog kölcsönöket nyújtunk 15—65 évi időtartamra. — Előlegek értékpapirokra. — Bel- és külföldi pénznemek és értékpapírok adás-vétele. — Parcellázási műveletek és mezőgazdasággal kapcsolatos mindennemű üzletek. — Értékek átvétele megőrzés és kezelés végett (safe deposit.) Árukereskedelmi üzletek. Ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági vállalatok finanszírozása. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Állandó betétek

után 5⁰/₁₀

netto kamatot fizetünk.

— **Tanítók gyűlése.** Az alsószabolcs-hajduvidéki reform egyházmegyei tanítóegyesület évi rendes közgyűlését f. év június 28-án d. é. 9 órakor Debreczenben a kereskedelmi akadémia nagy termében tartja, melyre az egyesület rendes és tiszteletbeli tagjait valamint az érdeklődőket tisztelettel meghívom. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitás. 2. Titkári jelentés. 3. Tisztviselők és egyesületi képviselők beszámolója. 4. A tanítószabály anyagi helyzete: a) Fizetés rendezés. b) Nyugdíjtörvény revízió. Előadó Dobrossy István. 5. Szociális kérdések és a tanítószabály Előadó Baán Géza. 6. Határozati javaslatok az Országos Szövetség által kitűzött kérdésekre: a) Magyarországi Tanítók Bankja. (Kóti Jeremiás.) b) A tanügyi közigazgatás szakszerűsítése. (Jámbor Kálmán.) c.) Az általános megyei tanítóegyesületek reformja és a tanítói kamarák. (Ujvárosi Antal.) d.) A népoktatási törvények revíziója Kóti Jeremiás:) 7. Tisztviselők választása. 8. Egyesületi képviselők választása. 9. Szabályszerűen beterjesztett indítványok. Hajduhadház 1911 június 20-án Simon Károly egyesületi elnök.

— **Egy tanító kiténtetése.** Jánosi Antal püspökladányi igazgató tanító és org. kántor, az országos zongorista ismert bariton énekes szép kiténtetésben részesült. A p.-ladányi ref. egyháztanács ugyanis június 19-én tartott gyűlésében Jánosi részére évi hatszáz korona személyi pótlékot szavazott meg, hogy ez által ott maradása lehetővé tétessék.

— **A hajduszoboszlói ref. kántori állás kettéválasztását** óhajtotta az egyházi elnökség keresztülvinni. Azonban utóbb olyan akadályok merültek fel, melyek miatt a kettéválasztásról le kellett mondani. Így marad minden a régiben.

— **A tiszántúli ref. egyházkerület** folyó évi augusztus 15-én délelőtt 9 órakor rennkivüli közgyűlést tart. Ez alkalommal avatják püspökké dr. Baltazár Dezsőt, az újonnan választott tiszántúli püspököt. A felavatás nagy ünnepélyességgel fog lefolyni.

— **A helybeli izr. iskolák évvizsgálatai** jun. 21, 22 napján folytak le. A vizsgákat dr. Grósz Adolf iskolaszéki elnök vezette.

— **A hajduszoboszlói nőegylet és kaszinó választmánya** július hó 1-ső napján a Kaszinó összes helyiségében jótékony célú zártkörű nyári táncmultságot rendez. Belépti-díj: Családjegy 5 kor. személyjegy 2 kor. A táncvizgalmat kezdete este 9 órakor. Éjfél szünet alatt Závory Béla, Czobor László és Striss Gyula urak előadása. A tiszta jövedelem felerészben a nőegylet, felerészben a kaszinó pénztárát illeti. A jótékony célra való tekintettel felülfizetések köszönettel fogadtatnak. E multság egyike lesz a legkitünőbbben sikerült nyári táncvizgalmaknak s így nem csoda, ha az érdeklődés már is felette élénk iránta.

— **Szoboszlóiak Kecskeméten.** Az országos gazdaszövetségnek folyó hó 21-én Kecskeméten tartott közgyűlésén városunkból G. Tóth János polgármester vezetésével

egy tekintélyes gazdákból álló társaság vett részt a végből, hogy az o tani virágzó mezőgazdasági, szőlő és gyümölcs termelést meglekintsék és a látottakból okulva, ide haza is érvényesítsék. A társaság a következőkből állott: G. Tóth János, Bélteky Lajos, Fehér Gábor, Dr. Kiss Sándor, Kiss Géza, Kiss László, Ádám Samu, Czeglédy József, ifj. G. Tóth Mihály, Kiss János, Kiss Károly, Kürthy János, Nagy Elek, Horogh Sándor, Borbély Péter, Borbély Ferencz, Csanády Sándor, ifj. Makay János, Makay Péter, Kovács József, Szilágyi János, Márton János. Márton Gyula, Nánássy Sándor, S. Kovács Sándor, Szabó Sándor, Kovács Gábor, Lénárt András, Ujváry József. Kecskemétről Mezőhegyesre rándult át a polgármester vezetése alatt a társaság legtöbb tagja, honnan pénteken haza.

— **Békéltető bizottsági ülés.** A hajduszoboszlói ipartestület kebelében alakult békéltető bizottság, folyó hó 20-án este 8 órakor az ipartestület helyiségében Gsiha Márton főjegyző elnökle alatt ülést tartott, a melyen két panaszos ügyet intézett el.

— **Felügyelő bizottsági gyűlés.** A „Hajdumegyei Takarékpénztár“ felügyelő bizottsága a héten az intézet pénz és ügykezelését megvizsgálta s azt teljesen rendben találta.

— **A községi képviselő választások száma.** Városunkban holnap fog megejeltni a városi képviselők választása, nem lesz azért érdektelen, ha a választók számát az egyes kerületek számát közöljük. Az I-ső kerületben 395, a II-ikben 409, a III-ikben 489, a IV-ikben 482, az V-ikben 346, a VI-ikben 564 és a VII-ik kerületben 490, tehát összesen 3175 választó van Hajduszoboszlón. Kíváncsiak vagyunk, hogy ezek közül hányan fogják gyakorolni alkotmányos jogukat.

— **Jegyző választás.** Vámospércs nagyközség képviselőtestülete jun. 18-án tartotta meg a főjegyzőválasztást, mely a Kohutovits János főjegyző nyugdíjazása folytán jött ürsedésbe. Sok érdemes jegyző pályázott, kik közül Orosz Sándor elnöklő főszolgabíró Magyar Gyulát, Harsányi Bélát és Nagy Sándort jelölte. A képviselőtestület többsége Czeglédy György marosludasi jegyzőt óhajtotta megválasztani, de őt Orosz főszolgabíró nem jelölte. A megejtett szavazásnál Magyar Gyula 15, Czeglédy György 22 szavazatot kapott, mely utóbbi szavazatok természetesen nem voltak érvényesek s csak azért adattak le, hogy a Czeglédy György melletti többség nyilvánvaló legyen. Így Magyar Gyula egyeki másodjegyző lett a vámospércsi főjegyző. A választásnak folytatása is lesz, mert mint hallatszik, az ellen felebezést készülnék beadni,

— **A Hajduszoboszlói takarékpénztár felügyelő bizottsága** jun. 20-án Kovács Gyula alispán elnökle alatt vizsgálatot tartott, mely alkalommal az ügykezelést teljes rendben találta. Tudomásul vette, hogy az új részvények kibocsátása

ránt az igazgatóság a jövő év első negyedében tartandó rendes közgyűlésen fog javaslatot elő terjeszteni.

— **Évvizgató zenevizsga.** Tóth Lajos karnagy és zenetanár husz év óta fennálló magán zeneiskolájának növendékeivel holnap adja meg a szokásos zenevizsgát délutáni 5 órakor az áll. polg. iskola zenetermében. A vizsgálati sorrend ez:

1. Bloch J. *Historiette*, hegedűn játsza Felházi Zoltán, zongorán kíséri Tóth Lajos.
2. Chován K. *Andalgó*, zongorán előadja Körner Leona.

3. *Dalok*, hegedűn játsza Szécsi László és T. L.

4. Jelinek B. *Magyar táncok*, zongorán 4 kézre Simon Klári és T. L.

5. *Dalok*, hegedűn játsza Felházi Zoltán és T. L.

6. Siklós: *Kis magyar ábrándból* részlet, zongorán 4 kézre Körner Leona és T. L.

7. Bloch J. *Conte*, hegedűn játsza Szécsi László, zongorán kíséri T. L.

8. Poór V. *Népdalok*, zongorán játsza Simon Klári.

9. *Népdalok*, hegedűn játsza Szabó Gyula és T. L.

10. Rieding O. *Románca*, hegedűn játsza Bélteky Lajos, zongorán kíséri Padrah Margit.

11. Huber A. *Schüler concertino*, hegedűn játsza Tóth Endre zongorán kíséri Thóma Ida.

12. Gaál F. *Magyar rhapsódia*, zongorán előadja Padrah Margit.

13. Rieding O. *Magyar ábránd*, hegedűn játsza Grósz Gyula, zongorán kíséri Padrah Margit.

14. Bloch J. *I-re petite fantaisie*, hegedűn játsza Szabó Gyula, zongorán kíséri Thóma Ida.

15. *Bercsényi nótája*, hegedűn játsza Bélteky Lajos és T. L.

16. Bloch J. *III. me petite fenaisie hongroise*, hegedűn játsza Grósz Gyula, zongorán kíséri Padrah Margit.

17. Mozart: *Kunst duetto*, hegedűn játsza Tóth Endre és T. L.

18. Székely: *7-ik magyar ábránd*, zongorán játsza Padrah Margit.

— **Tanulmányut Edélybe.** A hajduszoboszlói állami polgári fiúiskola tanuló, Szécsy Miklós igazgató és Kelemen János tanár vezetése mellett, f. hó 26-án igen tanulságos tanulmányutra indulnak a természeti szépségekkel gazdagon megáldott és ásványi kincsekben is bővelkedő Erdély tanulmányozására.

Ezen tanulmányut célja: Arad, Vajda hunyad, Petrozsény, Szurdok, (Oláhország), Marosujvár, és Kolozsvár városok nevezetességeinek megismertetése. A kiránduláson mintegy 50 növendék vesz részt.

— **A ref. tanítótestület** ma délután 4 órakor Bélteky Lajos ref. lelkész, iskolai elnök elnökle alatt ülést tartott, mely alkalommal az évvizgató vizsgák eredményei s a jövő tanévi osztálybeosztások folyt eszmecsere.

— **Lemondó tanítóegyesületi elnök.** Az alsószabolcs-hajduvidéki ref. egyházmegye tanítóegyleti elnöke Simon Károly régi idők óta vissza vonulni készül a tanítóegyesület vezetésétől s a jun. 28-diki debreczeni tanítóegyl. közgyűlésen lemondását megvalósítani szándékozik. Hervadhatlan érdemek, köztisztelet, igaz s őszinte elismerés, magas intelligencia, nemes s a tanítóhívás, magasztosságába vetett meleg ügyszeretet öveztek őt körül. S ha meg, vajjon lesz-e, akad-e utána hasonló?

— **Száj és körömfájás.** Tudvalevő dolog, hogy a hasított körmű állatok között P.-Angyalházán a ragadós száj és köröm fájás járványszerűleg fellépett s így ezen terület hatósági zár alá vétetett, miért is onnan állatokat haza, másfele elhajtani nem lehet. Hajduvármegye alispánja azonban G. Tóth János polgármester indokolt kérelmére közgazdasági tekintetből megengedte, hogy a kellő szabályok betartásával a fias tehének és sertések Hajdusoboszlóra haza hajtassanak.

— **Bottó Kornél Debreczen, Hungária mellett.** Divatos vastag zsinór övek minden színben 2 kor. 20 fillér.

— **Állandó fényképészeti üveg-műterem minden hónap első vasárnapján nyitva, amikor is itt működik az általános közkedveltségnek örvendő Huszthy Mátyás fényképész. Kereszük fel minél számosabban.**

— **Debreczen szab. kir. város legolcsóbb férfiruha áruháza Grünfeld a Kis-templom mellett.**

A vakbél, mint tudjuk, teljesen felesleges testrésze az embernek, mégis számtalan esetben komoly, sokszor halálos megbetegedésnek az okozója. Az oly gyakori vakbélgyuladást, melyet többnyire csak életveszélyes operációval lehet meggyógyítani, a belekben való torlódás idézi elő.

Mi sem természetesebb, mint hogy e veszedelmős megbetegedés etkerülésére minden embernek gondoskodnia kellene arról, hogy ily torlódások a belekben elő ne forduljanak. Ez a legbiztosabban a természetes Ferencz József-keserűviz rendszeres használata által érhető el. Ez az évtizedek óta kipróbált biztos és enyhe hatású páratlan hashajtó megakadályozza a torlódást a belekben és a legmakacsabb székrekedést is biztosan megszünteti.

Ezért kevés gyógyviz küldetik oly távol vidékre és örvend oly közkedveltségnek, mint a már harminczöt év óta használatban levő „Ferencz József-keserűviz”-miről a négyviágreszben nyert 10 arany érem tanuskodik. A valódi Ferencz József-keserűvizből mint rendszeres adag egy borospohárral reggel éhgyomorra véve eifésleges. Kapható a jobb fűszerüzletekben és az összes gyógytárakban.

— **Egy új iparvállalat.** A közeli napokban volt alkalmunk Wacha Róbertnek Debreczenben a Simonffy-utca 55 sz. a. e célra teljesen átalakított

saját házában ujonnan létesített és a modern technika legújabb találmányu gépeivel dusan felszerelt ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyárát megszemlélteni. Igazán meglepett bennünket az a sokféle gép szabatos működése. A hófehérre mosott gallér és kézelő szemünk előtt keményítettik, vasaltatik, fényeztetik, a kettős gallérok lehajtatnak, kézelők gömnyeztetnek s mindezen munkát furfangos szerkezetű gépek végzik, amelyek körül tiszta csinos kis lányok forgolódnak. A festőműhelyben a színehagyott felső ruhák divatos színekre festetnek, a vegyi tisztítóban pedig a különféle pecsét folt távolíttatik el nagy szakavatottsággal és százféle vegyszer alkalmazásával a ruhákból. A festett és tisztított ruhák megfelelő gőzölés-felfrissítése után a vasaló házban ügyes kezű vasalónők és szakképzett szabók által kivasaltatván, a felvételi helyiségekbe kerülnek vissza. Azon biztos tudatban távoztunk ezen igazán modern ipartelepről, hogy a közönség is méltányolni fogja Wacha Róbert áldozatkészségét, melyet ezen vállalatát létesítette. Wacha különben nem ismeretlen a közönség előtt, mert a Hrabéczy-féle régi jóhírnevű gyárnak negyedévszázadon át volt alkalmazója, 10—12 év óta művezetője. Ez évben tett nagyobb külföldi tanulmányutján szerzett tapasztalata sokban hozzájárul ahhoz, hogy ezen új telepét az ezidőszerűtől legmodernebb gépekkel szerelje fel. Ajánljuk vállalatát a nagyközönség jóindulatába.

— **Hirdetmény.** A Gazdasági Bank Hajdusoboszlón részvénytársaság értesíti a nagyközönséget, hogy daczára a változott pénzvviszonyoknak, a betétek után most is 5%-ot fizet s maga viseli a tőkekamatadót is. Egyben közhírré teszi, hogy igen előnyös feltételek mellett kölcsönt folyósít gyapjura és várható új buzára is.

— **Pályázat internátusba való felvételre.** A Dmke. makói diákokthonába az 1911—12. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 36, beiratási-, orvosi-, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai, születési és I. osztályu tanulóknál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1911 év július 10 napjáig adandók be a Dmke. makói diákokthonának felügyelő bizottságánál. — Részletes prnspektussal kívánatra készséggel szolgál a diákokthon igazgatósága Makón.

— **Bottó Kornél új divatüzletében Debreczen, Hungária mellett, legjobb minőségű rövidárúk és szabó kellékek, női és férfi harisnyák, kesztyűk, szép kalapvirágok dus választékban kaphatók.**

IRODALOM.

Csoda album. Csodák ma már nem történnek. Mégis van két olyan terület, a melyről el kell ismerni, hogy ott dolgok történnek, melyeket csodálatosoknak lehet nevezni. Az egyik a mesék, a másik a technika tündérvilága. A Pesti Naplónak amikor évtizedes szokása szerint előfizetői részére karácsonyi ajándékról kellett gondoskodni akart, egyúttal azzal a súlyos gonddal is meg kellett küzdenie, hogy idei karácsonyi ajándéka ne maradjon mögötte eddigi irodalmi és művészi szempontból egyaránt elsőrangú pompás díszműveinek, hanem ezeket a tartalom gazdaságában és értékes voltában, a kiállítás díszében és fényében még felül is mulja. Így született meg a „Csoda Album” gondolata. Tényleg csoda lesz ez album, melyet az agglégény épp oly szívesen fog forgatni, mint a többszörös családapa.

Egy album melynek szövegét és képeit egyformán csillogó szemmel figyeli majd a művelt anya és tündérvilágban élő gyermeke. Kiállítás méltó lesz pazar fényű elődeihez; elsőrangú írók műveit tömérdek, művészi kivitelű sokszínű kép fogja díszíteni s miudezeknek méltó kerete lesz a díszes aranyozott bekötési tábla, mely e remekművet magában foglalja. Szegény és gazdag, kicsiny és nagy csillogó szemmel fog örölni a Pesti Napló ez értékes karácsonyi ajándékának, melynek bolti ára 20 korona lesz, de a Pesti Napló előfizetői a szokásos feltételek mellett teljesen ingyen fogják a díszművet megkapni. Valóban páratlan áldozatkészségről tanuskodik a Pesti Naplónak az a kegyeletes szokása, hogy csupán a rendes előfizetési díj fejében nemcsak a nagygonddal szerkesztett, tartalmas és élvezetes, valóban elsőrangú lapot adja, hanem évenként még egy ily értékes karácsonyi ajándékkal is kedveskedik előfizetőinek. Nem is csoda hogy a Pesti Napló ma büszkén dicsekedhetik azzal, hogy neki van az összes magyar lapok között a legtöbb előfizetője. A ki igazán jó lapot akar olvasni s azonkívül ingyen akar karácsonykor egy pompás díszműhöz is jutni, az fizessen elő a Pesti Naplóra, melyből a Pesti Napló kiad. hivatala szívesen küld mutatványszámot.

A magyar asszonyok évtizedek óta legkedveltebb lapja a **Háztartás**, mert mindent felölel, ami a magyar házi asszonyt érdekl. Minden száma tele van érdekesebbnél érdekesebb közleményekkel, hasznos tudnivalókkal, amelyeket pompásan értékesíthet saját háztartásában minden háziasszony. Divatrovatában a legújabb divatot mutatja be képekkel, kézimunka rovatában pedig a legújabb kézimunka ujdonságokat. Egészség, Szépség, Kozmetika, Gyermekszoba, Hasznos tudnivalók rovatai valóságos tárháza a praktikus tanácsoknak. Egyik legnépszerűbb rovata a konyha rovat, hol a legjobb receptek és heti étlapok szerepelnek. A lapnak munkatársai a legjobb írónők és írók, kik Urainé Hentaller Lilly szerkesztése alatt tiznaponként pompásan megcsinált lapot nyújtanak. Előfizetési ára évnegyedre 3 K. Mutatványszámmal díjmentesen készséggel szolgál a Háztartás szerkesztősége, Budapest, Thököly-nt 162.

„**Válóperbeli eljárás az új perrendtartás szerint.**” Ilyen czimen igen praktikus nélkülözhetlen népies jogi munka jelent meg a Jogi Népkönyvtár kiadásában. A könyv az új polgári perrendtartás szerinti összes házassági (váló, bontó, megtámadási semmisségi) peres eljárásokat tárgyalja könnyen érthető módon úgy, hogy ezt nemcsak a jogászvilág és valamennyi igazságügyi s közigazgatási hatóság, hanem a laikus közönség is nagy haszonnal forgathatja. A könyv szerzője Dr. Gerő Ernő budapesti ügyvéd. A könyv ára egy korona és megrendelhető minden könyvkereskedésben valamint a Jogi Népkönyvtárnál Budapest, VIII Róvoczky-tér 5.

Közoktatás.

Kereskedelmi tanintézet Debreczenben.

A tanintézetet az 1715-ben alakult Kereskedő Társulat 1857-ben alapította. Ez idő szerint hat tagozatból áll s mindenben egyenjogu a hasonrangu állami iskolákkal. A tanintézet eddig végzett növendékei az intézet kebelében rendszeresített díjmentes állás-követítő osztály utján tulnyomó részben pénzügyintézeteknél, iparvállalatoknál, előkelő bel é.

külföldi kereskedelmi és ipari cégeknek nyertek jól javadalmazott állásokat. Jó előmenetelű, szegénysorsu tanulók tandíjkedvezményt, vagy alapítványi helyet nyerhetnek.

A fiu felső kereskedelmi iskolába, melynek f. év szeptember hó 1-én 39-ik tanéve nyílik meg, oly tanulók léphetnek, akik a polgári iskola, gimnázium vagy reáliskola negyedik osztályát sikerrel végezték (ide nem számítva a latin nyelvet.)

A női felső kereskedelmi iskolába mely szintén három éves és végzett növendékei szabályszerű érettségi vizsgát tesznek a melynek f. év szeptember hó 1-én 3-ik tanéve nyílik meg, oly leány növendékek léphetnek akik a gimnázium, reál-, polgári vagy felsőbb leányiskola 4-ik osztályát sikerrel végezték.

A fiu és női felső kereskedelmi iskolák

középső és felső osztályába oly növendékek vehetők fel, akik az előző osztályból bármely hazai felső kereskedelmi iskolában akár mint rendes akár mint magántanulók jó eredménnyel tettek vizsgálatot.

A női kereskedelmi tanfolyamba melynek f. év szeptember 1-én 13-ik tanéve nyílik meg, oly leány növendékek léphetnek, akik a fentebb jelzett középiskolák valamelyikének 4-ik osztályát sikerrel végezték, avagy ennek hiányában megfelelő előképzett-ségüket szabályszerű fölvételi vizsgálaton igazolták.

Ugy a női felső kereskedelmi iskola mint a női keresk. tanfolyam, a fiu iskolától teljesen elkülönített, külön utcái bejárat-tal bíró, kizárólag e célra épített épületben van elhelyezve.

A polgári fiúiskolába melynek f. év

szeptember hó 1-én 10-ik tanéve nyílik meg, oly tanulók vehetők fel, akik az elemi iskola 4-ik osztályát jó eredménnyel végezték. Az igazgatóság gondot fordít arra, hogy a polgári iskola 4-ik osztályát elvégzett tanulók a gyakorlati életnek váljanak értelmes, hasznos munkásaivá.

A szülőknek szívesen nyújt segédkeztet az igazgatóság arra, hogy gyermekeiket megbízható tisztességes családoknál, vagy internátusban helyezhessék el.

Bármely tagozatra vonatkozó megkeresések a Debreczeni Kereskedelmi Tanintézet igazgatóságához intézendők.

A tanintézet képes ismertetését, mely minden irányban részletes tájékoztatást nyújt, kívánatra díjmentesen küldi meg:

Fábián Lajos Mór
igazgató.

Felhívás

a t. gazdálkodó és géptulajdonosokhoz.

Ajánlom vizmentes asztagtaró és cséplőgépekre való ponyvákat, szegedi kender-zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohányzsinegeket olcsó árban.

Favéges kézi kévekötőket legolcsóbb árban számítom.

Kivánatra mintákat küldök

Wiener Adolf

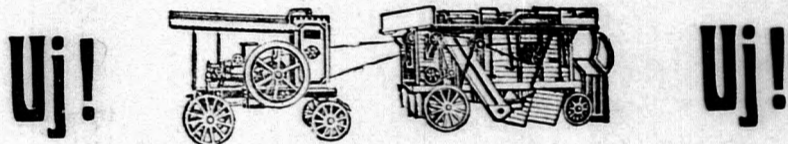
gyári raktára, ponyva és zsákkölcsön intézete,

Debreczen, Kossuth-utca 27-ik sz.

Kállai Testvérek

motorgyárában, Budapest, Nagymező-utca 43.

Az egész országban legjobbnak elismert „Glória“ benzinmotorok, motorcséplőkészletek, nyersolajmotorok, teljes malomberendezések rész-
letre legolcsóbban kaphatók.

Nagy munkaképesség. — Teljes jótállás!

Árjegyzék ingyen.

Használt motorok és gépek cserébe vétetnek.

Alapított 1850.

Az debreczeni iparművészeti kiállításán ezüst érmével kitüntetve.

Varga József

butor kereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő
DEBRECZEN, Piacz-u. 44. sz. a.

Butor üzletének áthelyezése.

Értesítés.

A n. érdemű közönség szives figyelmét felhívni, hogy

butor üzletemet

(Piacz-u. 44. sz. alatt)

ugyancsak a régi üzletbe Piacz-u. 44. sz. alá **bent az udvarba** helyeztem át, ahol sokkal **dusabb választék** áll mindenféle butorokban a n. é. közönség rendelkezésére.

Menyasszonyi kelenyék azonnal

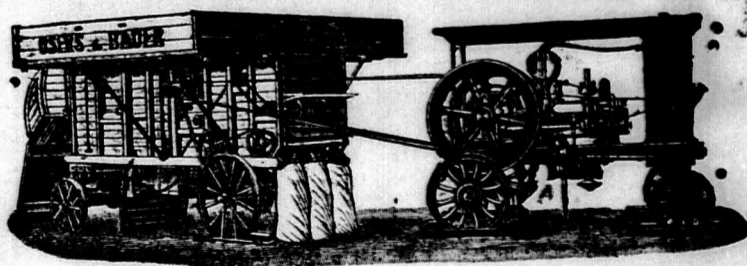
és készen.

Legolcsóbb bevásárlási forrás. **Jutányos és pontos kiszolgálás.**

Debreczen, Piacz-u. 44. Bent az udvaron.

Telefon 377.

Piacz-u. 44

Oser's és Bauer kizárólagos motorgyár
Wien, XX. Dresdenerstrasse 81—85.

Magyarországi fióktelep:

Budapest, VI. ker., Podmaniczky-utca 18. szám.

Általános elismert elsőrangú, szolid hírnévnek örvendő motorgyár, ajánlja egyszerű szerkezetű, tömören épített

benzinlokomobilos cséplőszerelvényeit

a legmesszebbmenő szavatosság és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Legfényesebb referenciákkal, árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk

Szivógázgenerátoros motortelepek

Magasnyomású nyersolajmotorok.

Új rendszerű butor hitel.

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk. Hitel esetén is készpénzárakat számítunk, csupán a tartozás után 6°/_o kamat fizetendő. A kamat 1/4 évenként fizetendő és pedig mindig csak a hátralékos tartozás után. Törlesztés minden 100 korona után havi 3 korona, vagy minden 100 korona után 1/4 évi 9 korona. Nagy butoralbum 1 korona.

Modern

lakberendezési vállalat
Budapest, Szerecsen-utca 10.

Debreczen város egyedül álló
tanult kötszerész mestere

Vitárius Sándor

ki külföldi első speciálistáinál tanult s a bécsi cs. és kir. katona kórházban 4000 ezer operálásánál részt vett. Készíti a jelenkor legjobb sérvkötőit, haskötőit, műláb, műkezeit és göcsér harisnyáit. Üzletét Piacz-utca 16. sz alá helyezte át. Alföldi palotába.

Leszámitoló és Pénzváltó Bank

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca 15. szám.

Bika szálloda mellett.

Kölcsönöket adunk váltókra, kötelezvényekre és folyó számlára a legelőnyösebb kamattal.

Elfogadunk takarékbetéteket betét-könyvekre és csehszámlára.

Jelzálog-kölcsönöket ad földbirtokokra és házakra.

Óvadékkölcsönöket ad vállalkozóknak és bérlőknek.

Elfogadunk tőzsdei megbízásokat értékpapírok vételére és aladására.

Kölcsönöket nyújtunk tőzsdén jegyzett értékpapírokra, valamint vidéki pénzintézetek részvényeire.

Leszámitolunk tárcza-váltókat az intézet kebelében alakult hitelrészecs csoportban. Ércpénzek és külföldi bankjegyek beváltása.

Felvilágosítással készséggel szolgál
!Az igazgatóság.

Dr. Leitner Adolf,
orvos, Debreczen, elnök.

Sipos Ferencz, Dr. Weisz Bernát,
ügyvezető-igazgató. ügyvéd, alelnök.

Bárány Mór, papi Veres Dániel
földbirtokos. földbirtokos.

Bleyer Adolf, Rózenberg Adolf,
földbirtokos. szállodás.

Engel Bencze, Kupferstein Jakab,
fa- és terménykeres. földbirtokos.

Mandel Zsigmond, Leitner Dezső
bankiroda-tulajdonos. földbirtokos.

Kineset ér a

Tordy-féle hollandi 3 király tea

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő

bélműködést szabályozó,

nemkülönben a legmakacsabb

gyomor bajon

is segít.

Csomagja (kbl. 10-12-szeri használatra Gyógytárban 50 fillér.

Készítő **Tordy Gy.** okl. gyógyszerész, BUDAPEST, Üllői-ut 89.

Fürdő idényre!

Remek választék

fürdőköpenyek, fürdőlepedők, uszóruhák,

turista ingekben,

nyári paplanok, divatos harisnyák és zsebkendőkben, egyszerű és díszes fehérnemű, jó mosózetírek,

batistok és kartonokban

Kardos László

DEBRECZEN, Kossuth-u. 9. sz

vászon, fehérnemű és

Menyasszonyi kelengye üzletében.

Alapított 1831.

Telefon 115

Olcsó bevásárlási forrás!

a Hajdumegyében legelismertebb
cipő-, kalap- és uri divatekkek
olcsó bevásárlási forrása a

Központi Cipő és Kalap Nagy Áruház

Debreczen legforgalmasabb helyén

Piacz-utca 41. szám alatt.

Megyei telefon 435. szám.

Előzékeny kiszolgálás. — Olcsó árak.

Képes árjegyzék ingyen.

„A köztudomásba ment át“,

hogyan esakis

Kállai LAJOS

motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28.

szállítja

teljes jótállás mellett

a leghirnevesebb motor-eséplőkészleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda disztfőrlapot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár.

Fontos figyelmeztetés!

Kállai Lajos hirneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű cégekkel.

Valódi angol és hazai gyártmányu gyapju szövet ujdonságokat, legnagyobb választékban, szigoru szabott áruk mellett szerezhethük be — **Weisz Adolf** posztókereskedőnél Debreczen, Kossuth-utca 1-ső szám. Első debreczeni takarékpénztár ujonnan épült palotájában.

Kerekes Kálmánnál

Hajduszoboszlón, Vasut-utca.

Vigyázz. Kékre festett kirakat. **Vigyázz.**

Megvettem két üzlet áruját

az áruk meglepőek. Mindenkinek érdeke, hogy ezen kedvező alkalmat kihasználja

Vásznak igen jóminőségű, fehérneműre

mtr. —.14 kr

12,000 m. igen jó minőségű kreton „

— .12 kr

Batistok czérna csikkal

mtr. —.17 kr

Blouse selyem

— .44 kr.

Kész angol aljak

„ 3.50 kr

Selyem bluzok

„ 5.20 kr

Csipke starok párja

3.80 kr.

Futó szőnyegek

mtr. —.22 kr

Fűzők, csipkék, kosztüm kelmék, rövid áruk, harisnyák, férfi fehérneműek, nyakkendők mind parti áruban.

Ifj. Molnár Lukács
Debreczen,

Kossuth és Bathány-u. sarok színházzal szembe

Menyasszonyi kelengye

bevásárlása alkalmából ajánljuk dűsan felszerelt raktárunkat, a legjutányosabbszabott árakban

Szines brocat-selymek a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig.

100—110 cm. széles fekete, virágos és sima selymek a legfinomabb minőségig.

Fekete és szines selymekendők a legdivatosabb mintákban.

Fekete és szines plüsch, bársony és berlini kendők.

Szines és kasmir- és selyem-paplanok himzett ágyneműek.

Kész fehérneműek, vásznak és kanavászok nagy választékban.

Fekete és szines divatszövetek, jó mosó velezek és flanelek.

Menyasszonyi fátyolok és koszorúk.

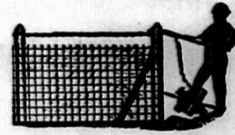
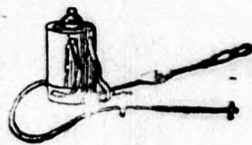
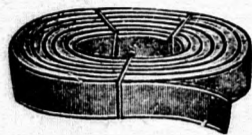
Hajtásos és himzett elejű férfi ingek Szörme boák és gallérok.

Ágyterítők és függönyök nagy választékban.

Szabó Lajos fiai

vászon, divat és szőnyeg-áruház Debreczen, Rózsa-tér Tisza-palota Üzletünk 1840-ben alapított.

Füstölt kolbász, főtt sonka, szalámi, narancs, citrom, ementáli és trapista sajt, székely tömlős turó veres és fehér ó bor, csemege és szilva lekvár **boszniai és nagybányai aszalt-szilva** és mindenféle fűszer áru kapható. — **Száraz tűzifa.**

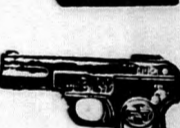
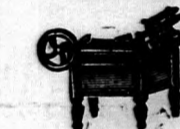
Tóth Gyula

vasnagykereskedő
DEBRECZEN, Piacz-utca 20. szám
városháza épületében.

Dus választékban vannak:
Vas, aczél, fém, gazdasági és konyha felszerelési áru cikkek.

Kerti butorok, fürdőkádak, jég szekrények, szőlészeti és kertészeti szerszámok és permetezők Revorverek és vadász fegyverek löporáruda. Árlapok ingyen és bérmentve

Dórtkerítések, tüskés sodronyok, épület és butorvasalások. Teljes konyha felszerelések. Gépszijjak, Revolve- rek és vadász- fegyverek, löporáruda, Árlapok ingyen és bérmentve. Telefon szám 29.

DONOGÁN és SOMOSSY

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Menyasszonyi kelengye,

divat és szőnyeg áruháza.

Ujdonságok érkeztek,

Mosó grenadin kelmék,

Angol ruha vásznak,

Batiztok, Kretonok,

Zephirek, Oxfordok.

!! Óriási választékban !!

Bank és Pénzváltó üzlet

DEBRECZEN, Deák Ferencz-utca 13.

Földekre, házakra törlesztéses kölcsönöket

4⁰/₀ kamatra kieszközöl.

Ingatlanokat, részvényeket vesz és közvetít.

Nagy összegű kölcsönt nyújt.

Azonnali elintézés.

Ujdonságok!

Olesó árak!

Ékszervásárlók figyelmébe!

Debreczen szenzációja!

Megnyilt a jóhírnevű

HALÁSZ NÁNDOR

órák, és ékszerész ujonnan berendezett üzlete

a Debreczeni Első Takarékpénztár új

épületében.

Tisztességes kiszolgálás.

Nagy ezüstraktár.

Egy hazafias beszéd.

Az általános, egyenlő, titkos szavazati jog behozatala s nemzeti szempontok szerinti megvalósítása országos közóhaj. A függ. és 48-as párt 1873. évi programjában bent foglaltatik ez. Justh Gyula és pártja hónapok óta küzd az általános szavazati jog érdekében s jár városról-városra, mert meggyőződése, hogy Magyarország anyagiilag és politikailag addig nem tud kiszabadulni Ausztria karmaiból, míg az általános választójog alapján a nemzet gazdaságilag erőssé és függetlenné nem lesz. A szociáldemokraták, kik szinte régen küzdenek az általános, egyenlő, titkos szavazati jog megvalósításáért, a küzdelemben Justh Gyula mellé állottak. Itt közöljük Garbai Sándornak, a szociáldemokrata párt elnökének szombathelyi hazafias beszédét. Ebből láthatja közönségünk, hogy nem felforgatók, nem nemzelkőzések ezek az emberek, hanem a haza édes fiai, kik az általános egyenlő, titkos szavazati jog behozatalától magyar hazánk felvirágzását várják. Justh Gyula egyénisége átalakította, lesimitotta azokat a durva külsőségeket, melyek olykor ennél a pártnál felszinen mutatkoztak. Egyébiránt, a hol az általános szavazati jog meg lett változtatva, mint a franciáknál, belgáknál, angoloknál, németeknél stb., megvalósítás után a nemzetköziség réme is eloszlott.

Tisztelt Polgártársak és Elvtársak!

Magyarország népe jogokat akar. Magyarország most áll azon kulturfokon, hogy mezőgazdasági viszonyai ipari állammá akar átalakulni. Magyarország a kereskedelemről nem ismert mást eddig, mint mikor eladta magát. (Zajos derűtség.) Ez az egyetlen kereskedelmi rendszer fejlődött ki Magyarországon, ami azután a politikai jogainak teljes szerteszórására vezetett és az ország visszafejlődésére.

Egy polgári mozgalom indult meg, mely ezeken a züllött állapotokon akar változtatni az általános, egyenlő és titkos választói jog behozatalával.

Ennek a polgári mozgalomnak zászlóját bontogatja az a polgárság, melynek élén Justh Gyula áll, aki ebben a küzdelemben Magyarország polgárságát az általános, egyenlő és titkos választói jog támogatására hívta fel.

Én, aki e tekintetben nemcsak azon az állásponton állok, hogy az általános, egyenlő és titkos választói jog kérdése Magyarországnak csak hazafias értelemben tesz szolgálatot, de bizonyítékokat is akarok felsorolni arra, hogy Magyarország megélhetése, existenciája, történelmi fejlődése, jövőjének minden egyes életrengése hozzá van fűzve az általános, egyenlő és titkos választói joghoz.

Ebben a tekintetben azon az állásponton állunk mi szociáldemokraták, hogy az általános, egyenlő és titkos választói jogot meg kell alkotni első sorban Magyarország polgárságának érdekében. Az általános választójog mindenhol polgári követelés volt. Az általános választójog már 48-ban ott volt azok előtt, akik a jogegyenlőségnek megvalósításáért küzdöttek.

Az általános, egyenlő és titkos választói jogot követeljük, mert ez az ország szenved és ezeket a szenvedéseket nem lehet másként gyógyítani, mintha Magyarország munkássága és radikális polgársága összeáll és megalkotja a radikális Magyarországot.

Az általános választói jog kell, mert Magyarország népe teljesen tönkre megy; mert existenciája veszélyben van.

A szomorú megélhetési viszonyok folytán a gyermekhalandóság megdöbbentő. Míg ma Magyarországon minden 1000 gyermek közül 210 nem éri meg az egy esztendő, addig Norvégiában 85 ez a szám, Svédországban 93, Dániában 110. Csak Oroszországban és Magyarországon 210. Ez szoros kapcsolatban van azzal, hogy nincs az anyának mit ennie, nincs keresete, piszkos a lakás, rossz a megélhetés, nincs baba, nincs orvos, nincs kórház. Hiányzanak a feltételek ahhoz, hogy egészséges generációnak lehessen megvetni az alapját.

Magyarország gazdasági viszonyait mutatja az, hogy igen sok, rengeteg sok dolgozó ember hal el tüdővészben. Évente 75.000 ember pusztul el tüdővészben. Egy egész város pusztul ki minden évben a tüdővéstől, olyan nagy, mint Békéscsaba, mint Szabadka.

A történelem tanúsága szerint volt egy honalapító: Árpád. Azóta egy másik honalapító is jelentkezett, az amerikai Washing-

ton, aki ott egy új Magyarországot hozott létre. Oda kiviszik, anélkül, hogy czédulákat írának — a legalkalmasabbakat.

Eitner Zsigmond: Tisza István megcsinálta a Pool-szerződést.

Garbai: Azt látjuk velünk szemben, hogy ez az ország fajilag, nemzetileg minden tekintetben felbomlik, ha az általános, egyenlő és titkos választójogot megvalósítják. Azt mondják, hogy Franciaország is tönkrement e miatt. Hát én azt mondom, hogy mi is úgy akarunk „tönkremenni“, mint Franciaország. (Zajos helyeslés és tetszés.)

A tapasztalat azt mutatja, hogy az általános választójog behozatala az államok közgazdaságát és nemzeti vagyonosodását mindenütt emelte. Erre nézve legyen szabad néhány szemelvényt bemutatnom.

Amerikában az általános választói jog azt a borzasztó „pusztító“ eredményt hozta létre, hogy ott minden lélekre átlag 1078 korona jövedelem esik. Németországban 693 Angliában 785, Ausztriában 482 korona, Magyarországon pedig 187 korona!

Általános választói jogot akarunk azért, mert ezt meg akarjuk változtatni. Mert azt akarjuk, hogy a 187 korona jövedelem annyira emelkedjék, mint Ausztriában vagy Angliában és a többi kulturállamokban.

A költő szerint ez az ország „tejjel-mézzel folyó Kanaán.“ A költőt azonban sokszor legyilkolja a statisztikus, mert a statisztika azt mutatja ki, hogy az az Anglia, mely az általános választójog következtében „tönkrement“ 32.000 millió koronát Franciaország pedig 45.000 millió koronát adott kölcsön a külföldnek, míg mi a tejjel-mézzel folyó Kanaán országa, 5647 millió koronával tartozunk a külföldnek. (Hosszantartó zajos helyeslés és taps.)

Általános, egyenlő és titkos választói jogot akarunk, mert ki akarjuk fizetni ezt az államadósságot.

Általános választójogot akarunk, mert az a meggyőződésünk, hogy ez a mai rendszer tovább nem állhat fenn. Hogy a terhet fizetni tudjuk, ahhoz jövedelem kell. Hogyan szerezzünk jövedelmet, mit kell tenni?

Általános választói jog kell, hogy Magyarország független legyen gazdaságilag . . . .

Justh Gyula: Ugy van! Ugy van!

Garbai: Általános választói jogot akarunk, mert ma Magyarország ebből a szegény keresetből, ebből az alacsony munkabérből 2000 millió koronát fizet a külföldnek különféle cikkekért. Azt akarjuk, hogy ez az összeg, itt, ebben az országban fogyjon el. (Hosszas éljenzés.) Ennek a 2000 millió koronának $\frac{1}{3}$ része, 600 millió korona munkabér, a mi a külföldé lesz. Azt akarjuk, hogy ezt a 600 millió koronát magyar munkások kapják.

Azt akarjuk, hogy Magyarország a nyugati kulturálmok sorába jusson. Nem akarunk katonai terheket. Nem akarunk hadsereget.

Egyben azért találkozunk a dinasztikus érdekekkel. A dinasztia azért kéri a sok fegyvert, hogy ezzel meghódíthassa a Balkánt. Ebben mi is részt akarunk venni, de a Balkánt nem szuronyokkal, hanem kereskedelmi utazókkal akarjuk meghódítani. (Hosszas tetszés és élénk helyeslés.)

Azt akarjuk, hogy Magyarország ipari állam legyen, hogy azt a piacot, a melyet a Balkán félsziget nyújt, ne a német vagy angol vegye el, hanem Magyarországnak maradjon.

Azt akarjuk, hogy Magyarország kulturáját emeljük, hogy azok az iskolák, a melyek a szellemi proletárokat kiontják, ne földönfutó embereket neveljenek, hanem tisztas, hasznos foglalkozású polgárokat, a kik a megélhetésüket ezen iparilag fejlődött Magyarországon találják meg.

Azt akarjuk, hogy Magyarországnak szakemberei legyenek; becsületes, tisztességes iparosai. Becsületes, tisztességes kereskedelme. Ez az európai kereskedelmi politikának kiegészítő tényezője.

Azt akarjuk, hogy ebben az országban mindenki megtalálja azt, a mi megélhetéséhez szükséges.

Az általános, egyenlő és titkos választói jog eszköz arra, hogy ebben az országban felszabadítsuk az erőket.

Magyarország csak akkor lehet boldog, ha összes erő-tényezői dolgoznak; csak akkor lehet boldog és haladásképes.

Tisztelt Elvtársak és Polgártársak! Ma a megélhetés úgy a nőt, mint a férfit kiszorítja a küzdőtérre. Ott küzdenek egymás mellett. Az az állam boldog, a hol mindkét nem politikailag erős és hatalmas és ott van a küzdőtéren, hogy az ország haladását biztosítsa.

Justh Gyula: Ugy van! Ugy van!

Garbai: Az általános választói jogot követeljük tehát azért, hogy Magyarországnak mindkét nembeli polgársága választói jogosultsággal bírjon és Magyarország erős kifejlődésének oszlopa legyen.

Azt akarjuk, hogy az általános választói jog kiváltsa minden emberből azt a gondolkodást, a mi benne él. Azt akarjuk, hogy a hazafiság legyen az a hazafiság, a mely minden embert felfogása szerint osztályoz.

Ne legyen a hazafiság a gyűlölködés fogalma, mely alatt a légreakcionariusabb emberek is meghúzódhatnak és ennek é isze alatt az országnak érdekeit sárba tiporják.

Bennünket azzal támadtak állandóan, hogy hazafiatlanok, nemzetközliek vagyunk, kik ennek az országnak strukturáját, érdekeit veszélybe akarjuk sodorni.

Kérem önöket, hogy Európaszerte, a hol az általános, egyenlő és titkos választói jogot behozták, a szociáldemokrácia nem az ipari fejlődést, a polgáriasodást, magasabb kulturát szolgálta e?

Az általános választói jog érvényben van: Angolországban, Franciaországban, Németországban, Ausztriában, Belgiumban, Norvégiában, Svájcban, Olaszországban, Dániában, Finnországban, Szerbiában és Montenegróban.

Nincs általános választói jog: Romániában, Törökországban, Horvátországban, Oroszországban és — Magyarországon. Azt akarjuk mi szociáldemokraták, hogy az öt kulturátlan állam mellől Magyarország Franciaország és Angolország mellé sorakozzék. Azt akarjuk, hogy Magyarországon mindenki szöhoz jutva a maga érdekeit, igazát a törvényhozás termeiben képviselhesse.

Ha a mi elveink, a mi meggyőződéseink nem lennének igazak, nem lennének helyesek, Magyarország választó polgársága el fogja vetni azokat. A mi pedig eszménkben és elvünkben helyes, szükségszerű, azt minden országban minden progresszív lelkű ember leikében hordozza.

Küzdünk, mert az a meggyőződésünk, hogy kulturálm akarunk lenni és nem akarunk barbárok maradni.

Általános választói jogot akarunk, mert Magyarország munkássága a maga nyomoruságát, a maga helyzetét, kultur-szomját a törvényhozás termeiben akarja elintézni. — Küzdünk azért, hogy az a tudás és készség, a mi az iparilag képzett munkásságban van, a törvényhozás termeiben mindazokat meghódítsa, akik a haladásra alkalmasak, mind azokat pedig a háttérbe szorítsa, akik a reakciót támogatják.

Az általános egyenlő és titkos választói jog minél előbb való megalkotása nemcsak a mi érdekünk, hanem érdeke minden kereskedőnek minden iparosnak, tisztviselőnek, tanítónak. Ha ez megalkottatik, nem lesz azért ez által nekik termő kincsük és datolya az asztalukon, de eszköz, feszítő vas, véső, a melylyel Magyarország korhadintézményeit le lehet rombolni és erős polgárság, melylyel az új magyarországot megalkothatjuk.